

Załącznik do Uchwały Nr ...
Rady Powiatu Lęborskiego
z dnia ...

**PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
POWIATU LĘBORSKIEGO
NA LATA 2012-2014**

Zawartość:

I. Wprowadzenie	3
II. Charakterystyka i diagnoza pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim	5
III. Cele Programu	11
IV. Zadania Programu	12
V. Limit rodzin zastępczych zawodowych.....	17
VI. Źródła i zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	17
VII. Adresaci Programu	21
VIII. Realizatorzy Programu	21
IX. Monitoring i ewaluacja Programu.....	21

I. Wprowadzenie

Podstawą prawną wdrożenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 - 2014 jest obowiązująca od 01 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887, z późn. zm.). Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy jednym z zadań własnych powiatu jest opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Program jest zbieżny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Lęborskiego (Uchwała Nr XXXIII/233/05 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 01 lipca 2005 roku) oraz Powiatowego Programu Pomocy Budowy Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną (Uchwała Nr XXIX/214/09 Rady Powiatu Lęborskiego z dnia 20 marca 2009 roku).

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Lęborskim nadaje kierunki wprowadzania zmian i realizacji zadań w zakresie systemu pieczy zastępczej w perspektywie 3-letniej. Uwzględnia lokalne uwarunkowania funkcjonowania rodzin i dzieci, ze szczególnym naciskiem na zasadność umieszczania dziecka w systemie pieczy zastępczej, gdy wykorzystano już wszystkie możliwości form wsparcia rodziny biologicznej. Dlatego też opracowano niniejszy Program i założono w jego wdrażaniu współpracę z przedstawicielami instytucji zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie, w szczególności z ośrodków pomocy społecznej i placówek opiekuńczo - wychowawczych z terenu Powiatu Lęborskiego.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieli kompetencje w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej między samorząd gminny i powiatu. Program kładzie nacisk na łączenie dwóch kierunków działań:

- profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, co ma należeć do obowiązków gminy,
- czynności rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, jak również działań utrzymujących poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą istniejącą na terenie powiatu, co należy do zadań własnych powiatu.

Zadania gminy:

- obowiązek opracowywania lokalnych programów wspierania rodzin wychowujących małoletnie dzieci,
- konieczność stosowania wczesnej profilaktyki społecznej wśród rodzin,
- tworzenie środowiskowych form opieki pozarodzinnej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym,
- wprowadzenie stanowiska asystenta rodziny, który niezależnie od pracowników socjalnych zajmowałby się wyłącznie pracą z rodziną,
- koordynowanie wszystkimi instytucjami wspierającymi rodzinę przez powołanie zespołu interdyscyplinarnego.

Zadania powiatu:

- tworzenie i wdrażanie programów pomocy dziecku i rodzinie,
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych,
- zapewnienie wymagającym tego dzieciom z terenu powiatu opieki i wychowania w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych,
- wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną i rodzinną pieczę zastępczą,
- finansowanie świadczeń na rzecz rodzin zastępczych, wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych i rodzinach zastępczych, również na terenie innego powiatu,
- finansowanie wszystkich świadczeń związanych z usamodzielnianiem się pełnoletnich osób wychowanych w rodzinach zastępczych lub opuszczających różne instytucje wychowawcze.

Powiat realizuje zadania za pomocą instytucji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, której funkcje na terenie Powiatu Łębskiego pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęborku wyznaczone przez Starostę Łębskiego (Zarządzenie Starosty Łębskiego Nr 19/2011 z dnia 28 września 2011 roku).

II. Charakterystyka i diagnoza pieczy zastępczej w Powiecie Lęborskim

Rodzinna piecza zastępcza:

Formą rodzinnej opieki nad dzieckiem jest rodzina zastępcza. Głównym zadaniem rodziny zastępczej jest zapewnienie właściwych warunków wychowania i rozwoju dziecku pozbawionemu szansy wychowania w rodzinie biologicznej.

Rodzaje rodzin zastępczych według przepisów ustawy o pomocy społecznej obowiązujących do dnia 31 grudnia 2011 roku:

- spokrewnione z dzieckiem (dziadkowie, rodzeństwo, wujostwo itp.);
- niespokrewnione z dzieckiem (osoby prawnie obce dla dziecka; umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż troje dzieci);
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, w tym:
 - wielodzietne (w tym samym czasie nie mniej niż 3 i nie więcej niż 6 dzieci),
 - specjalistyczne (dzieci niedostosowane społecznie lub dzieci z różnymi dysfunkcjami, wymagającymi szczególnej opieki i pielęgnacji),
 - o charakterze pogotowia rodzinnego (nie więcej niż 3 dzieci na pobyt okresowy nie dłużej niż na 12 miesięcy).

*Rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające
według stanu na dzień 31 grudnia danego roku w latach 2006 - 2011*

	LATA					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rodziny zastępcze	101	103	101	89	96	96
Dzieci w rodzinach zastępczych	125	141	143	132	142	126

Rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające - ogółem w latach 2006 - 2011

	LATA					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rodziny zastępcze	122	116	119	110	105	105
Dzieci w rodzinach zastępczych	166	162	167	158	152	155

*Dzieci z Powiatu Lęborskiego przebywające w rodzinach zastępczych
na terenie innego powiatu w latach 2008 - 2011*

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Dzieci z Powiatu Lęborskiego, które przebywały w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	5	11	12	13
Rodziny zastępcze na terenie innych powiatów, w których przebywały dzieci z Powiatu Lęborskiego	3	8	9	10

*Liczba dzieci z innych powiatów przebywających w rodzinach zastępczych
na terenie Powiatu Łębskiego w latach 2008 - 2011*

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Dzieci z innych powiatów, które przebywały w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu Łębskiego	18	22	23	23
Rodziny zastępcze z Powiatu Łębskiego, w których przebywałby dzieci spoza powiatu	10	11	12	13

*Rodziny zastępcze i dzieci w nich przebywające
z podziałem na poszczególne formy pieczy zastępczej w latach 2010 - 2011*

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	2010	2011	2010	2011
Rodziny zastępcze spokrewnione	88	90	111	113
Rodziny zastępcze niespokrewnione	13	10	22	16
Rodziny zastępcze zawodowe	3	3	17	22
Rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	1	2	2	4
OGÓŁEM	105	105	152	155

*Liczba dzieci z poszczególnych gmin umieszczonych w rodzinach zastępczych
na terenie Powiatu Łębskiego w latach 2008 - 2011*

G M I N A	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Łębork	14	5	18	7
Łeba	1	0	0	0
Nowa Wieś Łębska	0	1	5	0
Wicko	1	3	2	5
Cewice	1	0	2	2

*Liczba rodzin zastępczych nowo powstałych i dzieci w nich umieszczonych
w latach 2008 - 2011*

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Rodziny zastępcze nowo powstałe	14	11	16	8
Dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	24	17	19	17

Formy rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązującej od 01 stycznia 2012 roku:

1. rodzina zastępcza:

- **spokrewniona** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),

- **niezawodowa** (małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka),
 - **zawodowa**, w tym:
 - pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego,
 - specjalistyczna;
- 2. rodzinny dom dziecka;**
- 3. rodzina pomocowa** (sprawuje opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą).

*Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających
z podziałem na poszczególne formy pieczy zastępczej wg stanu na dzień 29.02.2012 roku*

Formy rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci
	stan na 29.02.2012r.	stan na 29.02.2012r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	63	76
Rodziny zastępcze niezawodowe	28	41
Rodziny zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	5 2	15 1
Rodzinne domy dziecka	0	0
OGÓŁEM	96	132

Instytucjonalna piecza zastępcza:

Dziecko, które pochodzi z Powiatu Lęborskiego, pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej, po wyczerpaniu możliwości znalezienia rodziny zastępczej, jest umieszczane w placówce opiekuńczo - wychowawczej. Placówka zapewnia całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe oraz zapewnia korzystanie ze świadczeń i kształcenia.

Na terenie Powiatu Lęborskiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo - wychowawcze:

- Placówka Wielofunkcyjna Nr 1 w Lęborku, przy ul. Gdańskiej 40, posiadająca łącznie 33 miejsca (20 miejsc - funkcja socjalizacyjna, 10 miejsc - funkcja socjalizacyjna w grupie usamodzielniających się dzieci, 3 miejsca - w mieszkaniu usamodzielnienia) - przeznaczona dla dzieci powyżej 6 roku życia;
- Placówka Wielofunkcyjna Nr 2 „Dom w Ogrodzie” w Lęborku, przy ul. Okrzei 15, posiadająca łącznie 30 miejsc (20 miejsc - funkcja socjalizacyjna, 10 miejsc - funkcja interwencyjna) - przeznaczona dla dzieci od urodzenia do 6 roku życia.

*Wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej
w latach 2006 - 2011 (według stanu na dzień 31.12. danego roku)*

	LATA					
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ilość wychowanków roku w tym:	118	111	97	98	74	69
Placówka Wielofunkcyjna Nr 1	54	54	37	44	36	30
Placówka Wielofunkcyjna Nr 2	64	57	60	54	38	39

*Dzieci przyjęte do placówek opiekuńczo - wychowawczych ogółem
w latach 2008 - 2011*

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Ilość dzieci ogółem w tym:	59	65	32	60
w Placówce Wielofunkcyjnej Nr 1	18	24	11	19
w Placówce Wielofunkcyjnej Nr 2	41	41	21	41
Dzieci z innych powiatów ogółem	41	43	14	33

*Wychowankowie instytucjonalnej pieczy zastępczej z podziałem na powiaty
w latach 2008 - 2011 (według stanu na dzień 31.12. danego roku)*

		LATA			
		2008	2009	2010	2011
Ilość wychowanków w tym:		97	98	74	69
w Placówce Wielofunkcyjnej Nr 1	powiat łębski	23	29	27	30
	inne powiaty	14	15	9	-
w Placówce Wielofunkcyjnej Nr 2	powiat łębski	19	11	11	11
	inne powiaty	41	43	27	28

*Dzieci z innych powiatów przyjęte do placówek
opiekuńczo - wychowawczych w latach 2008 - 2011*

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Ilość dzieci z innych powiatów w tym:	41	43	14	33
powiat słupski	28	40	13	28
powiat człuchowski	13	3	1	4
miasto Warszawa	-	-	-	1

*Dzieci opuszczające placówki opiekuńczo – wychowawcze
w latach 2008 - 2011*

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Ilość dzieci opuszczających placówkę w tym:	75	62	55	65
Placówka Wielofunkcyjna Nr 1, w tym:	18	24	11	19
do domu rodzinnego	8	6	3	4
do rodziny zastępczej	9	-	5	7
do adopcji	1	3	1	1
do domu pomocy społecznej	-	-	-	-
do innej placówki	9	6	9	6
program usamodzielnienia	5	2	-	7
Placówka Wielofunkcyjna Nr 2, w tym:	43	45	37	40
do domu rodzinnego	3	8	2	4
do rodziny zastępczej	6	-	-	2
do adopcji	32	37	32	34
do domu pomocy społecznej	2	-	-	-
do innej placówki	-	-	3	-
program usamodzielnienia	-	-	-	-

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od dnia 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2015 roku, mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia natomiast przebywać w tych placówkach będą mogły w okresie do dnia 31 grudnia 2019 roku. Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej wskazanego wieku jest możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawia za tym stan ich zdrowia lub dotyczy to rodzeństwa. W związku z powyższym konieczne stało się wygaszanie funkcjonowania Placówki Wielofunkcyjnej Nr 2 „Dom w Ogrodzie” w Łęborku, która do tej pory przyjmowała dzieci od urodzenia do 6 roku życia. Natomiast Placówka Wielofunkcyjna Nr 1 w 2012 roku podejmie działania reorganizacyjne zmniejszające ilość miejsc do 30, w tym 2 miejsca w mieszkaniu usamodzielnienia.

Zapisy ustawy ograniczające możliwość przyjęć dzieci poniżej 7 roku życia do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz nakładające obowiązek przekształcania dużych

placówek w mniejsze, wymuszają konieczność działań w kierunku systematycznego rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej.

Osoby usamodzielniane:

Osoba, która osiągnęła pełnoletność w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo – wychowawczą jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym mieszkania chronionego, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych kontynuujących naukę i korzystających ze świadczeń w latach 2008 - 2011

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Kontynuujący naukę	70	66	52	52
Korzystający z jednorazowej pomocy na usamodzielnienie	21	13	14	11
Korzystający z pomocy na zagospodarowanie	18	15	13	12

Liczba pełnoletnich wychowanków z Powiatu Łębskiego opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą i korzystających ze świadczeń w latach 2008 - 2011

	LATA			
	2008	2009	2010	2011
Pełnoletni wychowankowie z Powiatu Łębskiego opuszczający placówki, korzystający z:	38	25	21	21
jednorazowej pomocy na usamodzielnienie	9	4	9	9
pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki	18	16	13	13
pomocy na zagospodarowanie w formie rzeczowej	11	6	8	8

Diagnoza sytuacji opieki zastępczej w Powiecie Łębskim:

- Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych oraz rodzin zastępczych na przełomie kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie.
- Z ogólnej liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie Powiatu Łębskiego ponad 60% stanowią dzieci w rodzinnych formach opieki zastępczej.
- W latach 2008 - 2011 nastąpił spadek liczby dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych ze względu na konieczność dostosowania ilości miejsc

dla dzieci w nich przebywających do standardów, które warunkowały uzyskanie zezwolenia na funkcjonowanie tych placówek.

- Liczba rodzin zastępczych zawodowych w ostatnich latach utrzymuje się na podobnym poziomie, wzrosła natomiast ilość dzieci w nich umieszczanych.
- Konieczne jest zachowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej dla wychowanków, którzy nie będą mieli szansy znalezienia rodziny zastępczej.
- Analiza środowiska rodzin zastępczych wskazuje na potrzebę utrzymywania i rozbudowywania systemu rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, w szczególności rodziny zawodowe.
- Ze względu na ustawowe zmniejszenie ilości dzieci w rodzinach zastępczych zawodowych nieodzowne staje się powołanie rodzinnych domów dziecka.
- Brak realnych możliwości umieszczania dzieci w Placówce Wielofunkcyjnej Nr 2 „Dom w Ogrodzie” powoduje konieczność zabezpieczenia większej ilości miejsc w rodzinach zastępczych dla dzieci poniżej 7 roku życia.
- W perspektywie kolejnych 9 lat należy podjąć systematyczne działania reorganizacji Placówki Wielofunkcyjnej Nr 1 celem dostosowania jej funkcjonowania dla 14 wychowanków, z tym że w obecnej sytuacji, kiedy przebywa w niej 36 wychowanków należy rozważyć czy jedna taka placówka będzie wystarczająca na potrzeby Powiatu Lęborskiego.

III. Cele Programu

Cel główny Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Lęborskiego na lata 2012 - 2014 to:

***Stworzenie skutecznego systemu pieczy zastępczej,
ukierunkowanego na jego formy rodzinne***

Cele szczegółowe:

1. Zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.
2. Tworzenie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
3. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia rodzinnym formom pieczy zastępczej w realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej.

4. Realizacja procesu diagnostyczno - kwalifikacyjnego kandydatów na rodziców zastępczych.
5. Specjalizacja placówek opiekuńczo - wychowawczych w kierunku pracy z dziećmi trudnymi i wymagającymi specjalistycznej pomocy.
6. Integracja działań gmin i powiatu na rzecz rozwiązywania problemów społecznych w sposób umożliwiający pozostanie dziecka lub jego powrót do rodziny biologicznej.

IV. Zadania Programu

Zadania Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej Powiatu Lęborskiego

na lata 2012 - 2014:

1. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Ustalenie corocznego limitu rodzin zastępczych zawodowych.
3. Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze, opiniowanie i kwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
4. Integracja rodzin zastępczych i propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego w środowisku lokalnym.
5. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.
6. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji.
7. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa celem zachowania i wzmocnienia ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.
8. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych a także organizowanie pomocy wolontariuszy.
9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
10. Przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej.
11. Zapewnienie świadczeń i dofinansowań oraz wynagrodzeń pieczy zastępczej.

12. Oddzielenie wsparcia rodzin zastępczych od przyznawania świadczeń pieczy zastępczej poprzez funkcjonowanie zespołu do spraw pieczy zastępczej, w tym koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.
13. Zatrudnienie osoby zajmującej się opieką i wychowaniem oraz osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarczych na wniosek rodziny zawodowej.
14. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej w zakresie udzielania pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
15. Współpraca z sądami oraz innymi instytucjami w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
16. Prowadzenie rejestru danych o osobach zakwalifikowanych i pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz rodzinnych domów dziecka.
17. Zapewnienie wsparcia dla osób usamodzielnianych.
18. Przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuację nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.
19. Zapewnienie należytego funkcjonowania instytucjonalnej pieczy zastępczej.
20. Dochodzenie należności od osób zobowiązanych, w szczególności od rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej.
21. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację Programu, w tym środków rządowych.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa zasady finansowania pieczy zastępczej, w tym świadczeń i wynagrodzeń dla rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, rodzin pomocowych oraz osób usamodzielnianych, wskazując które z nich są obligatoryjne, a które fakultatywne. Realizację zadań obligatoryjnych należy zabezpieczyć wykonując delegację ustawową, natomiast wykonanie świadczeń i wynagrodzeń fakultatywnych jest uzależnione od zdiagnozowanych potrzeb i możliwości finansowych.

Świadczenia i wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka:

1. Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2000 zł miesięcznie.
2. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2600 zł miesięcznie.

3. Ustalając wysokość wynagrodzenia, bierze się pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.
4. W przypadku gdy rodzina zastępcza zawodowa lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie sprawuje opieki nad dzieckiem z powodu umieszczenia dziecka w innej jednostce, (SOSW, DPS, MOS, MOW, SOW) albo opuszczenia rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka przez ostatnie powierzone dziecko lub osobę, która osiągnęła pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej, nad którymi była sprawowana piecza zastępcza, rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka za okres pozostawania w gotowości do czasu powrotu dziecka z jednostki w której czasowo przebywało, lub przyjęcia kolejnego dziecka otrzymują wynagrodzenie w wysokości 80% dotychczas otrzymywanego wynagrodzenia.
5. Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, w której przebywa przez okres dłuższy niż 10 dni w miesiącu kalendarzowym więcej niż 3 dzieci lub co najmniej jedno dziecko, z orzeczeniem o niepełnosprawności, otrzymuje dodatek w wysokości 20% otrzymywanego wynagrodzenia.
6. Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, otrzymuje świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego wynagrodzenia miesięcznie.
7. Rodzina zastępcza niezawodowa, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymują miesięcznie świadczenie w wysokości nie niższej niż 20% kwoty, o której mowa w art. 85 ust. 1 ustawy
8. Świadczenia, o których mowa w art. 85 ust. 6 i 7 ustawy, przysługują w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym.
9. Wysokości wynagrodzeń i świadczeń, określone w umowach, są waloryzowane corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, określonym w ustawie budżetowej, dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń od dnia 1 kwietnia każdego roku kalendarzowego.

10. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania, nie niższe niż kwota:
 - 1) 660 zł miesięcznie — w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej;
 - 2) 1000 zł miesięcznie — w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.
11. Wysokość świadczenia, o którym mowa w art. 80 ust. 1 ustawy, pomniejsza się o kwotę nie wyższą niż 50% dochodu dziecka, nie więcej jednak niż o 80% kwot, o których mowa w art. 80 ust. 1 ustawy.
12. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.
13. Rodzinie zastępczej zawodowej na dziecko umieszczone na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich przysługuje dodatek nie niższy niż kwota 200 zł miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.
14. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:
 - 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia - raz w roku;
 - 2) świadczenie na pokrycie:
 - niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka,
 - wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki.
15. Rodzina zastępcza zawodowa może otrzymywać środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego w wysokości odpowiadającej wydatkom ponoszonym przez rodzinę zastępczą zawodową na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym

przez podzielenie łącznej kwoty tych wydatków przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinie zastępczej wraz z osobami tworzącymi tę rodzinę zastępczą.

16. Środki finansowe, o których mowa wyżej, starosta jest zobowiązany przyznać rodzinie zastępczej zawodowej, w której umieszczono powyżej 3 dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, oraz jeżeli zasadność przyznania tych środków zostanie potwierdzona w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
17. Rodzinie zastępczej zawodowej starosta może raz do roku przyznać świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego.
18. Prowadzący rodzinny dom dziecka otrzymuje środki finansowe na:
 - 1) utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, w wysokości odpowiadającej kosztom ponoszonym przez rodzinny dom dziecka na czynsz, opłaty z tytułu najmu, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, wodę, gaz, odbiór nieczystości stałych i płynnych, dźwig osobowy, antenę zbiorczą, abonament telewizyjny i radiowy, usługi telekomunikacyjne oraz związanym z kosztami eksploatacji, obliczonym przez podzielenie łącznej kwoty tych wydatków przez liczbę osób zamieszkujących w tym lokalu lub domu jednorodzinnym i pomnożenie przez liczbę dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, umieszczonych w rodzinnym domu dziecka wraz z prowadzącym rodzinny dom dziecka;
 - 2) pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
 - 3) pokrycie innych nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka.
19. Powiat lub podmiot organizujący rodzinny dom dziecka zatrudnia osobę zajmującą się opieką i wychowaniem dzieci w rodzinnym domu dziecka na podstawie umowy

o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.

20. W rodzinnym domu dziecka, w którym przebywa więcej niż 4 dzieci, powiat lub podmiot organizujący rodzinny dom dziecka, na wniosek prowadzącego rodzinny dom dziecka, zatrudnia osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki na dziećmi i przy pracach gospodarskich, na podstawie umowy, o której mowa w pkt 19.
21. W przypadku, gdy w rodzinie zastępczej zawodowej lub rodzinie zastępczej niezawodowej przebywa więcej niż 3 dzieci, starosta, na wniosek rodziny zastępczej, zatrudnia osobę do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, na podstawie umowy o której mowa w pkt. 19.

V. Limit rodzin zastępczych zawodowych

Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej - dane z ośrodków pomocy społecznej powiatu

Gmina	Liczba dzieci
Lębork	6
Łeba	1
Nowa Wieś Lęborska	3
Wicko	12
Cewice	1

Limit rodzin zastępczych zawodowych w Powiecie Lęborskim w latach 2012 - 2014

LATA	Planowany limit rodzin zastępczych zawodowych
2012	4
2013	5
2014	6

VI. Źródła i zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Źródłem finansowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej będą:

- budżet Powiatu Lęborskiego;
- budżet państwa;
- budżety samorządów gminnych (zgodnie z art. 191 ust. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);

- budżety innych powiatów (zgodnie z art. 191 ust. 4 ustawy);
- odpłatności rodziców biologicznych;
- projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Unii Europejskiej.

Zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:

Powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

1. wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
2. średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej; typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno - terapeutycznego, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
3. wydatki na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz środki finansowe na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko, rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem, właściwym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie.

Zasady współfinansowania przez gminy pobytu dziecka w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

3. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka — w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Do wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej zalicza się:

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka;
- 2) dodatek do świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka;
- 3) dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- 4) świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- 5) świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- 6) środki finansowe na pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie;
- 7) środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, oraz środki finansowe związane ze zmianą tego lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego;
- 8) świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka;
- 9) wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka;
- 10) świadczenia dla rodziny pomocowej.

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

1. 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

2. 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
3. 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej - średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

Średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym stanowi kwota rocznych wydatków przeznaczonych na działalność tej placówki lub ośrodka wynikająca z utrzymania dzieci z poprzedniego roku kalendarzowego, bez wydatków inwestycyjnych, powiększona o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzielona przez liczbę miejsc w placówce lub ośrodku, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby dzieci w poszczególnych miesiącach poprzedniego roku kalendarzowego. Ustalając średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka, o których wyżej mowa uwzględnia się odpowiednio wydatki przeznaczone na działalność centrum administracyjnego.

Odpłatność osób zobowiązanych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej:

Osoby zobowiązane do odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej to - rodzice biologiczni dziecka przebywającego w pieczy zastępczej lub rodzice osoby pełnoletniej, w tym również pozbawieni władzy rodzicielskiej lub których władza rodzicielska została ograniczona lub zawieszona, osoby dysponujące dochodem dziecka oraz osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

Za pobyt dziecka w pieczy zastępczej osoby zobowiązane ponoszą miesięczną opłatę w wysokości:

1. przyznanych świadczeń oraz dodatków - w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka;
2. średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

3. środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki - w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego.

Za ponoszenie opłaty, o której wyżej mowa, rodzice odpowiadają solidarnie. W przypadku braku możliwości uzyskania od rodziców całości lub części opłaty, opłatę, ponoszą osoby dysponujące dochodem dziecka, w wysokości nie wyższej niż 50% kwoty tego dochodu. W przypadku powstania zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, za okres dłuższy niż 12 miesięcy wójt albo starosta przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o powstaniu tej zaległości.

VII. Adresaci Programu

- dzieci przebywające w pieczy zastępczej;
- rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe oraz pomocowe;
- osoby prowadzące rodzinne domy dziecka;
- rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej;
- osoby usamodzielniane;
- kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.

VIII. Realizatorzy Programu

Koordynatorem realizacji Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku, przy współpracy:

- rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- ośrodków pomocy społecznej;
- sądu i policji;
- organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych.

IX. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring i ewaluacja będą polegały na zbieraniu i weryfikacji danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lęborku.

Ewaluacja Programu ma na celu stwierdzenie:

- Czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?
- Czy rodzinna piecza zastępcza ma pierwszeństwo przed pieczą instytucjonalną?
- Które metody pracy dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić?
- Czy współpraca pomiędzy ośrodkami pomocy społecznej (asystentami rodziny) a koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej stwarza właściwe warunki do współdziałania rodziny biologicznej z rodziną zastępczą lub placówką opiekuńczo - wychowawczą?
- W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów?

Podstawę ewaluacji stanowią:

- informacje od opiekunów i rodziców zastępczych;
- wypowiedzi i oświadczenia wydawane przez adresatów i partnerów Programu;
- plany pomocy dziecku;
- okresowe oceny sytuacji dziecka i oceny rodzin zastępczych;
- indywidualne programy usamodzielnienia.

Kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie będzie raz w roku przedkładał Radzie Powiatu Lęborskiego sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu wraz ze sprawozdaniem z działalności jednostki.